

Andet Afsnit.

Universitetets og Kommunitetets økonomiske Anliggender.

A. Almindelige Bestemmelser og Forhandlinger samt Afgørelser af enkelte Tilfælde.

I. Universitetets Almanakprivilegium.

Det i Aarvog 1908—09, S. 918, omtalte aarlige Honorar paa 300 Kr. til en Bestillingsmand i Kvæsturen for Arbejde med Modtagelse og Udgivning af Almanaker og Kalendere blev bevilget paa Finansloven for 1910—11, jfr. Rigsdagstid. 1909—10, Till. A. Sp. 1211—12.

— Under 30. September 1909 indsendte Komiteen for Almanakens Udgivelse og Forhandling en saalydende Skrivelse til Konsistorium:

»Fra Observator Pechüle har Komiteen modtaget den vedlagte Skrivelse af 14. April 1909, hvori han, under Hensyn til, at Skriv- og Rejsekalenderen bliver benyttet i Skolerne som Hjælpebog ved Undervisningen i Astronomi, fremsætter Forslag om Udgivelse af en forøget Ud-gave af den nævnte Kalender. Grunden til dette Forslags Fremkomst angives at være den, at Prisen for den nuværende Ud-gave, der indeholder adskilligt for Astronomiundervisningen unyttigt Stof, er for dyr, saar Hensyn tages til, at Kalenderen kun benyttes som Hjælpebog til et enkelt Fag og ikke kan benyttes mere end et Aar. Det Stof, for hvilket der er Brug ved Skoleundervisningen, findes paa den nuværende Ud-gaves første 3 Sider, saaledes at en hertil indskrænket Ud-gave, der vil kunne ud-gaa før Skoleaarets Begyndelse, vil være tilstrækkelig.

Paa Foranledning af Kvæstors i Genpart vedlagte Skrivelse af 31. Maj 1909 har Observator dernæst i den ligeledes vedlagte Skrivelse af 9. Juli 1909 udtalt sig om i det hele at udelade af Skriv- og Rejsekalenderen de dele i denne optagne Tidstabeller for Befordringsmidlerne, hvorved Kalenderen vil formindskes med omtr. 70 Sider. Samtidig har Observator samtidig fremsat et Forslag gaaende ud paa i Stedet for Tidstabellerne at indsætte et kort Uddrag af Reglementerne for Jernbaner, Skibe og Postvæsen med Tilføjeelse af de almindelige Regler for Priserne m. v., men ovenfor henviser til Rejselisten.

Endelig har Komiteen modtaget den vedlagte Skrivelse af 21. September 1909 med Indstilling om Optagelse i Kalenderen af 2 fra Meteorologisk Institut modtagne Kort med magnetiske Kurver, et for Bornholm og et for det øvrige Land.

Med Hensyn til det saaledes foreliggende skal Komiteen tillade sig at bemærke følgende:

Skriv- og Rejsekalenderen er for Aaret 1909 udkommet i et Oplag paa 1,000 Eksemplarer. Saafremt hele dette Oplag afhændes, vil der, da Almanakforhandleren ifølge sin Kontrakt skal tilsvare Universitetet 75 Øre pr. Eksemplar af denne Kalender, hvis Salgspris er 1 Kr. pr. heftet Eksemplar, i det højeste kunne tilfalde Universitetet en Indtægt af ialt 750 Kr. Udgifterne til Honorar, Papir, Trykning, Hæftning m. m. udgøre imidlertid omtrent det samme Beløb, saaledes at Universitetet ikke kan paaregne nogen Indtægt af Kalenderen. Af de nævnte Udgifter udgøre Udgifterne til Papir, Trykning og Hæftning omtr. 450 Kr. Disse sidstnævnte Udgifter ville imidlertid kunne nedsættes meget betydeligt, saafremt de nu under Vejledningen for Korresponderende og Rejsende optagne Tidstabeller for Befordringsmidlerne, der optage omtr. 70 Sider, og som ere særlig vanskelige at sætte, udelades. En saadan Udeladelse maa Komiteen anse for fuldt forsvarlig, navnlig naar der i Stedet indsættes et nu tildels savnet Afsnit om de almindelige Regler for Befordringsmidlernes Benyttelse i Lighed med, hvad der i Kalenderen for 1909, S. 182—83, findes for Brev-, Pakke- og Personposter. Dels ere de Tidstabeller, der optages, ikke gældende for hele Aaret, idet kun de den 1. Oktober fastsatte kunne optages, dels ere de ufuldstændige, idet kun Routen Korsør—Kiel omtales, derimod ikke Routerne Gjedser—Warnemünde, København—Malmø og andre, dels endelig er der i det hele for de Rejsende saa nem Adgang til paa anden Maade at erhverve disse Tabeller, at deres Udeladelse af Skriv- og Rejsekalenderen næppe vil bevirke nogen Nedgang i Salget af denne Kalender, der iøvrigt, naar det ovennævnte Afsnit om de almindelige Regler for Befordringsmidlernes Benyttelse optages, vil indeholde saa vigtige Oplysninger for Korresponderende og Rejsende, at den med Rette vil kunne bevare sit Navn. Ved en saadan kvantitativ Formindskelse af Indholdet ville Udgifterne til Papir, Trykning, Hæftning m. m. kunne nedsættes til omtr. 250 Kr., saaledes at Kalenderen vil kunne ventes at give et Overskud paa omtr. 200 Kr., saafremt den nuværende Salgspris af 1 Kr. for et hæftet Eksemplar bibeholdes.

Komiteen maa imidlertid anse det for vigtigt, at begge de af Observator Pechüle fremsatte Forslag, om en forkortet og billig Udgave til Skolebrug og om Optagelse af 2 Kort med magnetiske Kurver, følges. Det sidste, der kun vil medføre en ringe Udgift, behøver formentlig ingen anden Begrundelse end den af Observatoren givne. Og hvad angaar Forslaget om en forkortet og billig Udgave til Skolebrug, indeholdende i det væsentlige kun den Del af Bogen, der har Værdi ved den astronomiske Undervisning, synes det billigt at imødekomme det derom fremsatte Ønske, saa meget mere som dette, om den foran foreslaaede kvantitative Formindskelse bifaldes, vil kunne gøres uden at Kalenderens Udgivelse medfører noget Tab for Universitetet. Sættes nemlig Salgsprisen paa Udgaven til Skolebrug til 50 Øre for et hæftet Eksemplar, vil der med det af Observatoren nævnte

Oplag af denne Udgave paa højst 300 Eksemplarer fremkomme en Mindreindtægt paa omtr. 110 Kr., der maa antages at ville opvejes af det Overlæskud, der kan indvindes ved den foran omtalte Nedsættelse af Udgifterne.

Under Henvisning til det foranstaaende skal Komiteen ærbødigt tillade sig at foreslaa indstillet til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet:

1. at der i Stedet for de i Skriv- og Rejsekalenderen hidtil optagne Afsnit af Vejledningen for Korresponderende og Rejsende: Om Jernbaner, om Postdampskibsforbindelsen mellem Kiel—Korsør og Korsør—Nyborg og om Brev-, Pakke- og Personposter optages et Afsnit indeholdende de almindelige Regler for Befordringsmidlernes Benyttelse.
2. at der i Skriv- og Rejsekalenderen optages to Kort med magnetiske Kurver, et for Bornholm og et for det øvrige Land.
3. at der af Skriv- og Rejsekalenderen udgives et Særtryk, betegnet som »Forkortet Udgave til Skolebrug«, indeholdende, foruden de under 2. nævnte Kort, det i Kalenderen for 1909 paa de første 75 Sider optagne Stof samt en Indholdsfortegnelse, og at Salgsprisen for dette Særtryk sættes til 50 Øre pr. hæftet Eksemplar.

Da en Forandring som under 1. indstillet muligvis ikke, selv om den bifaldes af Ministeriet, vil kunne indføres allerede i Kalenderen for 1910, tillader Komiteen sig endvidere at indstille, at den under 3. omhandlede forkortede Udgave, uafhængigt heraf, udgives for 1910.

Konsistorium indstillede 4. Oktober 1909 og Ministeriet resolverede 13. s. M. i Overensstemmelse med Komiteens Forslag.

— Ved Skrivelse af 12. Oktober 1909 bevilgede Ministeriet et Andragende fra Foreningen »Dannevirke« om, at Afgiften af den af Foreningen udgivne *Flagkalender* for 1910 maatte blive beregnet med 5 Øre pr. Eksemplar med Fradrag af 20 pCt. Rabat, jfr. Aarbog 1908—09, S. 919.

— Ved Skrivelse af 28. Maj 1910 bifaldt Ministeriet efter Omstændighederne, at der ikke foretoges Skridt til at drage et Bogtrykkeri i Aarhus til Ansvar i Overensstemmelse med Plakat af 5. August 1831 i Anledning af, at dette Bogtrykkeri paa en af det udgivet Afrivningskalender for 1909 og 1910 havde anbragt en Datoviser, uden for denne Datoviser at erlægge Afgift til Universitetet. Ministeriet bifalder derhos, at der ikke forlangtes særlig Afgift betalt af denne Datoviser for 1909 og 1910. Af Almanakkomiteens Indstilling af 18. Maj, fremsendt til Ministeriet med Konsistoriums Skrivelse af 23. s. M., fremgik det, at det paagældende Indgreb i Privilegiet var begaaet derved, at der paa en Afrivningskalender for 1909 og 1910, efter at den var bleven forsynet med Universitetets Stempel, var blevet klæbet en ny fuldstændig Kalender for det paagældende Aar.

— Under 13. Maj 1910 bifaldt Ministeriet, at der meddeltes Aktieselskabet Provinsboghandlernes Almanakforlag Tilladelse til for 1911 og indtil videre at optage Universitetets fuldstændige Almanak i en ny, billigere Udgave af »*Wisbechs Almanak*« paa samme Vilkaar som de for denne Almanak gældende.

— Ved Skrivelse af 4. November 1909 bifaldt Ministeriet, at der meddeltes Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag, i Forbindelse med Socialdemokratisk Forbund Tilladelse til at optage Universitetets fuldstændige Almanak for Aaret 1910 i et Skrift, som agtedes udgivet under Titel af

»Arbejderens Almanak«, paa de i Ministeriets Skrivelse af 25. November 1908 fastsatte Vilkaar, og saaledes, at det i Forbindelse dermed tilkendegaves Andragerne, at der, saafremt den saaledes givne Tilladelse ønskedes fornyet for Aaret 1911, i betimelig Tid maatte indsendes Andragende med nyt fuldstændigt Manuskript.

Det tilføjedes derhos, at saafremt yderligere Stof end det alt indsendte ønskedes optaget i »Arbejderens Almanak« for 1910, blev dette forinden at indsende til Almanakkomiteen. Jfr. Aarvog 1908—09 S. 920—22.

— Ministeriet meddelte endvidere følgende Tilladelser til at optage Universitetets fuldstændige Almanak for 1910 (for Nr. 4's Vedkommende 1911) og indtil videre i Skrifter mod en Afgift af 16 Øre pr. Eksemplar og iøvrigt paa de sædvanlige Vilkaar:

1. Under 27. Oktober 1909 Dansk Biblioteksforening af 1900 i tvende Skrifter, der agtedes udgivne under Titel henholdsvis »Afholdsfolkernes Almanak« og »Fiskeri-Almanak«.
2. Under 18. November 1909 Syd- og vestjysk Handelsforening for Landkøbmænd i et Skrift, som agtedes udgivet under Titel »Købmændenes Almanak«.
3. Under 13. Maj 1910 Førstelærer E. Eriksen, Vissing, i et Skrift, som agtedes udgivet under Titel »Lommebog for den danske Lærerstand«.
4. Under 20. Juni 1910 Handelsforeningen af 1906 i Nørresundby i et Skrift, som agtedes udgivet under Titel »Kjøbmandens Julebog«.

— Ved Skrivelse af 27. Oktober 1909 bifaldt Konsistorium, at der meddeltes Assistent ved Statsbanerne P. F. Pedersen Tilladelse til for Aaret 1910 og indtil videre at optage Universitetets lille Kontorkalender i det af Assistent ved Statsbanerne A. G. Johansen tidligere udgivne Skrift »Jernbane-Lommebogen« paa de ved Konsistoriums Resolution af 21. November 1907 fastsatte Vilkaar, dog med den Ændring, at Afgiften til Universitetet blev 10 Øre pr. Eksemplar.

— Ved Skrivelse af 10. Maj 1910 bifaldt Konsistorium, at der meddeltes Hertz' Bogtrykkeri Tilladelse til for 1911 og indtil videre at optage i en af det udgivet Kontor-Haandbog med Titel »Hertz's røde Bog« 3 Dagfortegnelser for det Aar, for hvilket Bogen angiver sig at gælde, og 2 Dagfortegnelser for det følgende Aar mod en Afgift af 2×5 Øre pr. Eksemplar og iøvrigt paa de sædvanlige Vilkaar.

II. Byggeforanstaltninger ved Universitetet og Kommunitetet.

Paa Finansloven for 1910—11, jfr. Rigsdagstidende 1909—10, Till. A. Sp. 1281—84, blev paa Universitets Udgiftspost 9. a. 2., Hovedistandsættelser, bevilget — foruden 2den Del, 30,000 Kr., af den i Aarvog 1908—09 Side 922—23 nævnte 3-aarige Bevilling paa ialt 100,000 Kr. til Indlæg af et nyt Varmeværk i Universitetsbygningen og den foran S. 1057 omhandlede Bevilling paa 1,900 Kr. til Indretning af det paa Astronomisk Observatoriums Grund liggende Havehus til Benyttelse ved Undervisningen — 2,000 Kr. til Anbringelse af Jernskodder for Vinduerne i Trapperummet i Universitetsbiblioteket.

Universitetets Udgiftspost 9. a. 1. blev paa Finansloven for 1910—11, jfr. Rigsdagstid. 1909—10, Till. A. Sp. 1281—82 og Till. B. Sp. 783—84

og 947—50, forhøjet med 300 Kr. (det astronomiske Observatorium) og 36,500 Kr. (de lægevidenskabelige Instituter ved Rigshospitalet).

Til Universitetets Landsbykirker er paa Universitetets Udpiftspost 1899. a. 2., Hovedstandsættelser, for 1910—11 bevilget a. 2,010 Kr. til Omstøbning af den store Kirkeklokke i Bringstrup, jfr. Rigsdagstid. 1909—10, Till. A. Sp. 1283—84; b. 15,185 Kr. til Udvidelse af Gladsaxe Kirkegaard, jfr. Rigsdagstid. 1909—10, Till. B. Sp. 957—58.

B. Enkelte Foranstaltninger.

I. Universitetsbygningens Forskønnelse.

a. Restaurering af Dekorationen i Universitetets Forhal og Korridorer.

Tillæg til Aarbog 1904—05.

(Jfr. om en tidligere Restaurering, Aarb. 1878—79, S. 804—11, om Køb af Constantin Hansens Kartoner og malede Skizzer, Aarb. 1881—82, S. 321—22; om Restaurering af 3 Kartoner af Marstrand og Constantin Hansen, Aarb. 1906—07, S. 1059 og Rettelser og Tilføjelser; om Køb af 2 Modelstudier af Constantin Hansen, Aarb. 1908—09, S. 923; om Udgifter vedrørende Fotograferingen af Dekorationerne, Aarb. 1907—08, S. 453; om nærværende Restaurering, Aarb. 1898—99, S. 297, 1899—1900, S. 627—28, 1900—01, S. 1015, 1901—02, S. 321, 1902—03, S. 785, 1903—04, S. 1246).

Under 22. Januar 1898 tilsendte Konsistorium det kgl. Akademi for de skønne Kunster en Skrivelse, saalydende:

»Den slette Tilstand, hvori Malerierne og Dekorationen i Universitetets Forsal og Korridorer befinde sig, har i lang Tid ligget Konsistorium paa Sinde, men man har ment, at det ikke kunde nytte at foretage nogen Restaurering, saa længe Bygningen blev oplyst ved Gas. Efterat der nu er indlagt elektrisk Belysning, anser man Tiden for kommet til at skride til en grundig Restaurering, men er i Tvivl om, hvad der i saa Henseende skal sættes som Maal, og hvorledes man overhovedet helst bør gribe Sagen an.

Konsistorium tillader sig derfor at anmode Kunstakademiet om dets gode Bistand i saa Henseende, navnlig ved velvilligst at give den fornødne Anvisning om, hvorledes den paatænkte Restaurering hensigtsmæssigst lader sig udføre«.

I Skrivelse af 14. Februar s. A. udtalte Akademiet som sin »Formening, at dette Spørgsmaal kun kan løses ved Samarbejde mellem videnskabelige Kræfter (Kemikere) og Kunstnere. Akademiet foreslaar derfor Nedsættelsen af en fra Universitets og Akademiets Side fælles Kommission og har som Delegerede til denne valgt D'Herrer Professor L. Fenger og A. Jerndorff samt Dekorationsmaler N. Frstrup«.

Under 3. Marts anmodede derefter Konsistorium Rektor, Professor Deuntzer, og Professorerne Edv. Holm og S. M. Jørgensen om at indtræde som Medlemmer af Kommissionen; efter at imidlertid Professor Jørgensen af Helbredshensyn havde udtalt Ønsket om at fritages for dette Hverv, indtraadte efter Konsistoriums Anmodning af 18. April s. A. Professor N. G. Steenberg ved den polytekniske Lærestalt i Kommissionen.